

วิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน

Crisis of People's Faith with to the Thai Political and Administrative System at Present

พระครูธรรมธรวรวุฒิ จิตตญาโณ (สุวรรณจู)¹, และ เวชสุวรรณ อาจิวชัย²

PhrakhuThammathorn Worawut Jittayano (Suwannaju)¹, and Wedsuwan Ardwichai²

¹ หลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

¹ Doctor of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand

² Doctor of Political Science program, Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus, Thailand

¹E-mail: thammathornworawut@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-0989-2879>

²E-mail: dps4ved2@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-1698-0571>

Received 14/08/2023

Revised 22/08/2023

Accepted 28/08/2023

Abstract

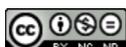
Background and Aims: The politics and governance problems in Thailand that have passed such as problems of corruption etc. There are often revolutions, coups, abolition of the constitution, and the dissolution of parliament, it is the cause of the political system in Thailand's democratic system of instability, lack of continuity, and unable to achieve the goal of society in solving the basic problems of people's livelihoods and stomach problems, as a result, people are bored with politics and government and it is difficult for people to accept, it has always been the cause of crises of faith in every government. So, the purpose of this article is to synthesize.

Methodology: This study used document analysis and related research methods. Analyze the content and present it descriptively according to the study objectives.

Results: the crisis of people's faith in Thai politics and government emphasizes the truth in 8 aspects as follows: (1) adherence with the model of democracy (2) patronage system (3) Political interference by the Thai military (4) centralized administration of state affairs (5) corruption (6) Thai political party broken institutionality political truly (7) economic development of Thailand and (8) lack of morality and ethics of politicians. Using the facts mentioned above it is the norm to lead to a correction crisis of people's faith in the present and future.

Conclusion: The crisis of faith in Thai politics can be seen in the attachment to the democratic model, the patronage system, and military intervention in politics. Politics and economics are also important factors, and politicians' lack of ethics is a challenge. The truths discussed here offer important guidelines for resolving the current and future situation.

Keywords: Crisis of People's Faith; Thai Political and Administrative

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: สภาพปัญหาทางการเมืองการปกครองของไทยที่ผ่านมา เช่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นต้น บ่อยครั้งที่มีการปฏิวัติ การรัฐประหาร การล้มเลิกรัฐธรรมนูญและยุบสภา เป็นสาเหตุที่ทำให้ระบบการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทยขาดเสถียรภาพ ขาดความต่อเนื่องและไม่สามารถบรรลุถึงเป้าหมายของสังคมในการที่จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านชีวิตความเป็นอยู่และปัญหาปากท้องของประชาชนได้ จึงทำให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่ายทางการเมืองการปกครองและเป็นการยากที่ประชาชนจะยอมรับ เป็นสาเหตุของการเกิดวิกฤตศรัทธากับทุกรัฐบาลมาโดยตลอด ดังนั้น บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทำการสังเคราะห์วิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อการเมืองการปกครองไทย

ระเบียบวิธีการศึกษา: การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอเชิงพรรณนาความตามวัตถุประสงค์การศึกษา

ผลการศึกษา: ความจริงที่ปรากฏวิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อการเมืองการปกครองไทย ได้แก่ (1) การยึดติดกับรูปแบบของประชาธิปไตย (2) ระบบอุปถัมภ์ (3) การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย (4) การบริหารราชการแผ่นดินแบบรัฐรวมศูนย์ (5) การทุจริตคอร์รัปชัน (6) พรรคการเมืองไทยที่ขาดความเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างแท้จริง (7) การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย และ (8) การขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมือง โดยใช้ความจริงที่กล่าวมาข้างต้นเป็นบรรทัดฐานเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาวิกฤตศรัทธาของประชาชนในปัจจุบันและอนาคต

สรุปผล: ปัญหาวิกฤตศรัทธาในการเมืองไทยสามารถพิจารณาได้จากการยึดติดกับรูปแบบของประชาธิปไตย ระบบอุปถัมภ์ และการแทรกแซงทางการเมืองของทหาร ทางการเมืองและเศรษฐกิจก็เป็นปัจจัยสำคัญ และความขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมืองเป็นที่ทำทลาย. ความจริงที่กล่าวถึงนี้เสนอแนวทางสำคัญในการแก้ไขสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

คำสำคัญ : วิกฤตศรัทธาของประชาชน; การเมืองการปกครองไทย

บทนำ

ประเทศไทยได้เกิดปรากฏการณ์การเรียกร้องความต้องการของประชาชนคนไทยจากหลายฝ่ายอย่างต่อเนื่อง ในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในการตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางตรงหรือทางอ้อมเพื่อมุ่งประสงค์ต่อนโยบายสาธารณะและการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าไปทำหน้าที่ในรัฐสภาในฐานะตัวแทนประชาชน อย่างไรก็ตามปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันส่งผลต่อวิกฤตศรัทธาประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทย ทำให้ขาดความเชื่อมั่น ต่อระบบการปกครองไทยในปัจจุบัน ไม่ว่าจะปัญหาที่มาจาก การทุจริตคอร์รัปชันเชิงนโยบาย นโยบายสาธารณะที่ชายฝั่งแต่ไม่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง รวมไปถึงปัญหาขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมืองในทุกกระดับที่ส่งผลกระทบต่อวิกฤตศรัทธาประชาชน บุญทัน ดอกไธสง (2552) เห็นว่า ในระบอบประชาธิปไตยนั้น นักการเมืองนับได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ เป็นผู้มีส่วนสำคัญ

ในการขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความก้าวหน้า ทั้งนี้เพราะประชาชนได้เลือกให้เข้ามาใช้อำนาจแทน ในรัฐสภา และในการบริหารบ้านเมือง ดังนั้น ประชาชนจึงคาดหวังและมุ่งหมายให้นักการเมืองได้ทำหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความรับผิดชอบ รักษาความมั่นคงของชาติให้ไว้แก่ประชาชน เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ไม่ใช่อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง

สังคมไทยในปัจจุบันต้องการปฏิรูปการเมืองการปกครองเพื่อนำไปสู่โลกซีวีไลซ์ เนื่องจากปัญหา การคอร์รัปชันสูง ประชาชนส่วนใหญ่ยากจน สอดคล้องกับแนวคิดของณัฐพล บุญยพิพัฒน์ (2560: 79) ให้ความเห็นว่า การไม่มีการศึกษาหรือคุณภาพของประชาชน การที่พรรคการเมืองและการเลือกตั้งไม่สามารถสร้างให้เกิดตัวแทนที่แท้จริงของประชาชนได้ จนถึงการยึดอำนาจของทหารที่ทำลายกระบวนการประชาธิปไตย ทำให้เกิดวิกฤตศรัทธาต่อระบบการเมืองการปกครองไทยจากประชาชน อันเนื่องมาจากประชาชนไม่มีสิทธิ ในการควบคุมดูแลถอดถอนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ทำสิ่งที่ เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ไม่มีสิทธิในการควบคุมดูแลตรวจสอบราชการบริหารประเทศอย่างซื่อสัตย์และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนใหญ่ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นต่อระบบการเมืองการปกครองไทย เห็นได้จากจุฬาลักษณ์ พันธัง (2560: 691) กล่าวว่า เมื่อประชาชนขาดความความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ย่อมทำให้ขาดความเชื่อมั่นที่มีต่อรัฐบาลและระบบการบริหารประเทศที่เกิดการทุจริตอย่างต่อเนื่องหลากหลายรูปแบบ ไร้ซึ่งจริยธรรมทางการบริหาร การใช้อำนาจที่ขาดความชอบธรรมนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกัน จวบจนปัจจุบัน อันเป็นมูลเหตุให้เกิดวิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบประเด็นสำคัญ ดังเช่น สุริยะใส กตะศิลา (2559: 103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง อุดมการณ์ทางการเมืองของมวลมหาประชาชนในวิกฤติประชาธิปไตย พบว่า เงื่อนไขและความเป็นมาของการเคลื่อนไหวประกอบด้วย วิกฤติชาติ วิกฤติประชาธิปไตยแบบตัวแทน วิกฤติศรัทธาของประชาชนต่อกลไกของรัฐ และวิกฤติศรัทธาของประชาชนต่อรัฐบาล องค์ประกอบของการเคลื่อนไหวนี้ ได้แก่ แกนนำเวทีหลัก แกนนำองค์กรแนวร่วม เครือข่ายผู้ปฏิบัติงาน แนวร่วมทางสังคม และมวลชน รูปแบบ ยุทธศาสตร์และยุทธวิธีในการเคลื่อนไหวถูกยกระดับขึ้น 3 ระดับ ได้แก่ การต่อต้าน ร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมฯ การขับไล่รัฐบาลนางสาวยิ่งลักษณ์และการเรียกร้อง การปฏิรูปประเทศก่อนเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังพบว่า มวลมหาประชาชน ต่างจากการเคลื่อนไหวทางตะวันตก 4 ข้อ และมีนวัตกรรมการเคลื่อนไหวทั้งสิ้น 8 ข้อ และเป็นหนึ่งในอัตลักษณ์ของ กปปส. คือ การนำรวมหมู่แบบใหม่ ข้อถกเถียงสาธารณะในการเคลื่อนไหวของมวลมหาประชาชนคือ การต่อต้านร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรมฯ รัฐบาลหมดความชอบธรรม และการเรียกร้องให้ปฏิรูปประเทศก่อนการเลือกตั้ง และสุดท้ายอุดมการณ์ทางการเมืองของมวลมหาประชาชนคือ “สังคมธรรมาธิปไตย/ประชาธิปไตยเชิงคุณธรรม” ซึ่งมี 2 ช่องทางที่สามารถนำไปสู่การบรรลุอุดมการณ์ได้คือ ช่องทางปฏิรูปประชาธิปไตยในระบบรัฐสภาตามการเมืองปกติ และช่องทางประชาธิปไตยทางตรงโดยการเคลื่อนไหวเรียกร้องของมวลชนนอกสภา เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์ (2563: 22) ได้ทำการวิจัยเรื่อง นักสอพลอประชาชนแห่งประชาธิปไตยเอเธนส์กับบทเรียนต่อประชาธิปไตยไทยร่วมสมัย พบว่า ประชาธิปไตยเอเธนส์เกิดขึ้นภายใต้บริบทวัฒนธรรมแบบพหุเทวนิยม สภาพทางภูมิรัฐศาสตร์ และการต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่มอำนาจต่าง ๆ ในฐานะของระบอบการเมืองที่ถูกสร้างขึ้นมาเพื่อรองรับอำนาจหรือให้ความชอบธรรมกับคนบางกลุ่ม ขณะที่ความเสื่อมของประชาธิปไตยเอเธนส์ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากทั้งปัจจัยภายนอก คือ การรุกรานของนครรัฐเพื่อนบ้าน และปัจจัยภายใน อันได้แก่ ความอ่อนแอของนครรัฐ อันเนื่องมาจากการใช้อำนาจของพลเมืองเอเธนส์ ที่มีถูกชักจูงโดยเหล่านักสอพลอประชาชน หรือ/และนักปลุกปั่น

ทางการเมือง จึงนำไปสู่การพิจารณาเปรียบเทียบกับประชาธิปไตยร่วมสมัยของไทยโดยเฉพาะในช่วงของความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างสี่เสี้ยวจนถึงการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มนักเรียนนักศึกษาในปัจจุบัน ประชาชนหรือมวลชนส่วนใหญ่มักถูกชักจูงและโน้มน้าวโดยเหล่านักสอพลอประชาชนเหล่านี้ จนก่อให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรง ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งนำไปสู่ความล่มสลายของประชาธิปไตยไทยเช่นกัน อิทธิเดช พระเพ็ชร (256: 93) ได้ทำการศึกษางานวิจัยเรื่อง ผ่านมาก็เพียงผ่านไป: รัฐธรรมนูญกับความหมายและความเสื่อมคลาย ในประวัติศาสตร์การเมืองไทย, พ.ศ.2475-2500 พบว่า ความเสื่อมคลายแนวความคิดรัฐธรรมนูญผ่านประวัติศาสตร์การเมืองไทย โดยหลังการปฏิวัติ พ.ศ.2475 รัฐธรรมนูญได้รับการสร้างและสถาปนาความหมายอย่างน้อย 4 ความหมาย ทว่าในช่วงทศวรรษ 2490 เป็นต้นมา แนวความคิดและความหมายของรัฐธรรมนูญ ได้ค่อย ๆ เสื่อมคลายด้วยสาเหตุสำคัญสองประการ หนึ่ง คือ กระบวนการถอดรื้อทำลายรัฐธรรมนูญจากการรัฐประหาร พ.ศ.2490 และ สอง คือ กระบวนการลดทอนความหมายจากงานเขียนของปัญญาชนอนุรักษ์นิยม-กษัตริย์นิยม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวยังคงส่งผลต่อแนวความคิดทางการเมืองไทยจวบจนปัจจุบัน

ดังนั้น วิฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยจึงถือเป็นหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความเชื่อมั่นทางการเมืองของรัฐบาลในการบริหารประเทศ หากไม่ได้รับการแก้ไขให้เกิดเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง อันเกิดจากปัญหาการคอร์รัปชัน การขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมือง เป็นต้น ย่อมทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพทางการเมือง ก่อให้เกิดการขาดการยอมรับจากประชาชนและต่างประเทศ ซึ่งส่งผลให้ประชาชนดำรงชีวิตอยู่อย่างลำบากและการพัฒนาประเทศขาดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การที่จะพัฒนาระบบการเมืองการปกครองให้ได้ผลดีนั้น จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องพัฒนาที่นักการเมือง ในฐานะตัวแทนของประชาชนในการเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารประเทศ ควรสร้างระบบกลไกเพื่อพัฒนานักการเมืองให้มีความรู้คู่คุณธรรม อันเป็นการสร้างจิตสำนึก จิตอาสา จิตพัฒนา และจิตสาธารณะ ต่อสังคมโดยรวม ด้วยการกำหนดมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมืองควบคู่ไปกับการสร้างศรัทธาที่มีต่อประชาชน อย่างยั่งยืน ซึ่งจะทำให้เกิดมิติแห่งการเมืองวิถีประชาธิปไตยอย่างแท้จริง บทความนี้ผู้เขียน ได้สังเคราะห์จากแนวคิดและปรากฏการณ์ทางสังคมในปัจจุบัน ซึ่งประกอบไปด้วย 8 ด้าน ที่เกี่ยวกับวิฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน คือ (1) การยึดติดกับรูปแบบของประชาธิปไตย (2) ระบบอุปถัมภ์ (3) การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย (4) การบริหารราชการแผ่นดินแบบรัฐรวมศูนย์ (5) การทุจริตคอร์รัปชัน (6) พรรคการเมืองไทยที่ขาดความเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างแท้จริง (7) การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย และ (8) การขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมือง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับวิฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน

โดยคำจำกัดความของคำว่า “วิฤต” ได้อธิบายไว้ในพจนานุกรมของ Oxford Advanced Learner ว่า (1) ช่วงเวลาแห่งอันตราย ความยากลำบาก หรือข้อสงสัย เมื่อปัญหาต้องได้รับการแก้ไข หรือต้องตัดสินใจที่สำคัญ (2) เวลาที่มีปัญหา สถานการณ์เลวร้าย หรือการเจ็บป่วยอยู่ในจุดที่เลวร้ายที่สุด (Bateman & Pridgeon, 2020: 367) ซึ่งตามหลักพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 คำว่า “วิฤต” (เขียนว่า วิฤติ ก็ได้) หมายถึง (เวลาหรือเหตุการณ์) ชั้นอันตรายที่อยู่ระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่อ ชั้นแตกหักจะไปทางดีหรือทางร้ายก็ได้ เช่น การเจ็บไข้ได้ป่วยด้านการเมือง หรือด้านเศรษฐกิจ ที่อยู่ในชั้นอันตราย (จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, 2545: 64) จากนิยามดังกล่าว พอสรุปได้ว่า “วิฤต” เป็นช่วงเวลาหรือสถานการณ์อันเลวร้ายที่

ส่งผลให้สภาพการณ์ความเชื่อถือของบุคคลอยู่ในระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่ออย่างใดอย่างหนึ่งและอยู่ในขั้นอันตราย ซึ่งนำบุคคลไปในทางที่ไม่ดีจนอาจประสบความหายนะหรือความสูญหายก็ได้ นอกจากนี้ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (2564) ยังเห็นว่าคำว่า “ศรัทธา” ในภาษาไทย แปลว่า ความเชื่อ แต่ “วิกฤตศรัทธา” ซึ่งเอามาจากภาษาฝรั่งเศสมีความหมายกว้างกว่านั้น นับตั้งแต่ตั้งข้อสงสัยต่อสถานะทางการเมือง สังคม หรือวัฒนธรรมของสถาบันและองค์กรนั้น ๆ ว่าสมควรมีอยู่หรือไม่ไปจนถึงเห็นว่าเป็นอันตรายหรือเป็นโทษแก่ส่วนรวม หรือสงสัยไม่ไว้วางใจว่าบุคคลหรือคณะบุคคลที่อยู่ในสถาบันและองค์กรนั้น ๆ ว่า ไม่มีความสามารถ เชื่อสัตย์ หรือเจตนาบริสุทธิ์ ที่จะทำงานตามหน้าที่ให้ดี ดังนั้น อำนาจ คำสอน แบบอย่างการปฏิบัติตัว และความนับถือ ซึ่งสถาบันหรือองค์กรนั้น ๆ เคยได้รับจากผู้คนจึงเสื่อมไปหรือแม้แต่อันตรายอันไป บางครั้งอย่างแทบจะไม่ต้องรู้สึกตัวด้วยเมื่อนำคำว่า “วิกฤตศรัทธา” มาใช้ในทางการเมืองจึงเป็นวิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน ซึ่งหมายถึง การที่ประชาชนได้รับผลกระทบ จากทางการเมือง สะท้อนให้เห็นถึงการขาดความเชื่อมั่นต่อรัฐบาล อันเกิดจากการบริหารประเทศ การแก้ไขสถานการณ์ หรือการตัดสินใจที่ล่าช้า จนกลายเป็นวิกฤตศรัทธาที่ส่งผลกระทบต่อประเทศโดยส่วนใหญ่ เช่น ปราบปรามการฉ้อโกงที่เป็นการ “ย้ายประเทศ” สะท้อนถึงอารมณ์หงุดหงิดและไม่เชื่อมั่นต่อรัฐบาล อีกทั้งยังรวมไปถึงปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้เขียนได้สังเคราะห์จากแนวคิดทฤษฎีของผู้เชี่ยวชาญและปรากฏการณ์ทางสังคมในปัจจุบันจากปัญหาทั้ง 8 ด้าน ที่สำคัญ ดังต่อไปนี้คือ (1) การยึดติดกับรูปแบบของประชาธิปไตย (2) ระบบอุปถัมภ์ (3) การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย (4) การบริหารราชการแผ่นดินแบบรัฐรวมศูนย์ (5) การทุจริตคอร์รัปชัน (6) พรรคการเมืองไทยที่ขาดความเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างแท้จริง (7) การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย และ (8) การขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมือง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

วิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน

1. การยึดติดกับรูปแบบของประชาธิปไตย

จากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 คณะราษฎรได้นำหลักแห่งความชอบธรรมทางการเมืองการปกครองที่เรียกว่า “ประชาธิปไตย” มาใช้แทนรูปแบบการปกครองเดิม ซึ่งเน้นเฉพาะรูปแบบการปกครองเกี่ยวกับกระบวนการหรือวิธีการของประชาธิปไตยเท่านั้น หากขาดหลักการและวิธีการพื้นฐานในการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนอย่างแท้จริง ปัจจุบันรูปแบบประชาธิปไตยไทยยังให้ความสำคัญเฉพาะรูปแบบ โครงสร้างหรือลักษณะของสถาบันทางการเมืองเช่นเดิม โดยขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจและวิธีการแก้ไขปัญหาของประชาธิปไตยที่เกิดขึ้น ด้วยการคิดมุ่งแต่กับการที่จะปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญ รัฐสภา พรรคการเมืองและการเลือกตั้งเป็นหลัก การแก้ไขดังกล่าวเน้นให้ความสำคัญกับการออกกฎหมาย รวมถึงกฎระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ เกี่ยวกับสถาบันทางการเมืองเป็นสำคัญ หากมิได้มองเห็นถึงการให้ความสำคัญและประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นต่อประชาชนและประเทศชาติโดยส่วนรวมเท่าไรนัก เมื่อเราพิจารณาถึงพฤติกรรมทางการเมืองอันเป็นผลมาจากโครงสร้างของสถาบันทางการเมืองเหล่านั้น ซึ่งมองเตสกีเยอ (Baron de Montesquieu) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส ให้เหตุผลที่ต้องให้แต่ละฝ่ายแยกบทบาทหน้าที่ออกจากกันทั้งนี้เพราะไม่ต้องการให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีอำนาจมากกว่าฝ่ายหนึ่ง เช่น ไม่ต้องการให้เกิดควบอำนาจระหว่างฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการรวมอยู่กับฝ่ายนิติบัญญัติ เพื่อไม่ให้เกิดการผูกขาดอำนาจไว้ที่ผู้นำคนเดียวหรือการมีอำนาจเหนือชีวิตและเสรีภาพของพลเมืองในการกดขี่ทุกอย่างตามอำเภอใจ ทั้งนี้เพราะจะส่งผลให้รัฐบาลและระบบการเมืองไร้เสถียรภาพ (บุญศรี

มีวงศัอุโฆษ, 2551: 431) ด้วยประชาชนเองไม่สามารถทราบได้ว่าจะมีผลกระทบอย่างไรต่อพฤติกรรมทางการเมืองในฐานะของผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง อาจกล่าวได้ว่า ปัญหาที่สำคัญของรูปแบบประชาธิปไตยยังขาดการสร้างระบบแนวคิดและวิธีการมองประชาธิปไตยที่แท้จริงให้กับประชาชน จะต้องร่วมกันแก้ไขที่ระบบแนวคิดและวิธีการมองประชาธิปไตยโดยส่วนรวมก่อน ซึ่งนับเป็นขั้นพื้นฐานที่ควรทำให้เกิดแนวทางการแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบอย่างแท้จริงในระบอบประชาธิปไตย

2. ระบบอุปถัมภ์

ในอดีตระบบอุปถัมภ์ตั้งอยู่บนพื้นฐานหลักคุณธรรมเป็นสำคัญ ด้วยวิวัฒนาการทางสังคมได้เปลี่ยนไปตามกาลเวลาจึงเป็นสาเหตุทำให้ระบบอุปถัมภ์เปลี่ยนตามด้วยเช่นกัน จากเดิมความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์ที่มีความเมตตา กรุณา และผู้อยู่ในความอุปถัมภ์ตอบแทนด้วยความกตัญญูและจงรักภักดี กลับหันมาให้ความสำคัญเรื่องผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าจิตสำนึกถึงบุญคุณตอบแทน ลักษณะนี้เองจึงทำให้ระบบอุปถัมภ์ในอดีตได้เปลี่ยนมาเป็น “ระบบอุปถัมภ์พวกพ้อง” มากกว่าที่จะเป็น “ระบบอุปถัมภ์เพื่อความดี” ปัจจุบันระบบอุปถัมภ์มีอยู่มากในทางการเมืองและระบบราชการไทย อันเป็นสาเหตุหลักที่คอยับันทอนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทั้งในสายงานระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ ภาครัฐ และภาคเอกชน ทุกระดับ ทำให้ขาดความเป็นธรรมและถ่วงความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติบ้านเมืองให้ต่ำลง เช่น การโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่ การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นต้น หากแม่บุคคลในหน่วยงานและองค์กรจะมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์พร้อมด้วยความตั้งใจที่จะพัฒนาตน พัฒนาคน พัฒนางานอย่างสุดความสามารถแล้ว ตรงกันข้ามหากไม่มีเงิน เพื่อนพ้อง พรรคพวก ญาติพี่น้อง รุ่นพี่ คนรู้จัก และบุคคลในสายงาน ดังกล่าว จึงเป็นการยากที่จะนำพาตนเองเข้าไปทำงานและสร้างประโยชน์ให้กับประเทศชาติได้อย่างเต็มความภาคภูมิใจ จนทำให้เกิดการแต่งตั้งหน้าที่ มอบหมายงาน ฝากอนาคตของประเทศไว้กับผู้มีอำนาจและมีอิทธิพล ซึ่งมีได้คำนึงถึงหลักคุณธรรม ความเสมอภาค ความรู้ความสามารถ ความมั่นคง และความเป็นกลางทางการเมือง ระบบราชการยังคงมีการใช้ระบบเส้นสาย พวกพ้อง มีการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจของผู้มีอำนาจจนทำให้ข้าราชการแทบทุกหน่วยงานขาดขวัญกำลังใจ เพราะการแต่งตั้งและโยกย้ายเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่งของข้าราชการไม่ได้พิจารณาจากคุณสมบัติที่เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ (อุราชนก คงกล้า, 2561: 13-22) แต่กลับใช้เป็นช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์และเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้องร่วมกัน ในทางทฤษฎี สรุพบว่า ระบบอุปถัมภ์จะไม่มีวันหายไปจากสังคมไทยได้ ในปัจจุบันกลับถูกมองว่าเป็นรากเหง้าต้นต่อของการคอร์รัปชันและประพฤติมิชอบจนยากต่อการตรวจสอบ จึงทำให้เกิดภาวะการพึ่งพาอาศัยและให้การช่วยเหลือกันในลักษณะที่เรียกว่า “บุญคุณต่างตอบแทน”

3. การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย

ประวัติศาสตร์การเมืองไทยเกิดมีการปฏิวัติ (Revolution) และการรัฐประหาร (Coup D'Etat) ซึ่งกระทำโดยฝ่ายทหารหลายครั้งด้วยสาเหตุที่เกิดจากสถานการณ์ความไม่สงบเรียบร้อยทางการเมือง บ่อยครั้งทหารเองจะเข้าแสดงบทบาทในการรักษาความสงบ โดยการเข้ายึดอำนาจจากรัฐบาลในขณะนั้น เมื่อหลังจากที่ยึดอำนาจได้เป็นที่เรียบร้อยแล้วทหารก็จะจัดกลไกการบริหารประเทศ ด้วยการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นทดแทนฉบับเดิมที่ยกเลิกไปเพื่อเป็นช่องทางกฎหมายบังคับใช้ในการบริหารประเทศ ซึ่งกลายเป็นช่องทางในการเอื้อประโยชน์ต่อการเข้าสู่อำนาจทางการเมือง ในการจัดตั้งรัฐบาลโดยมีทหารเข้าร่วมทางการเมือง จากการได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับการคัดเลือกและการสรรหาเพื่อเป็นสมาชิกวุฒิสภาเข้ามา

ทำหน้าที่ในสภาด้วยเสียงข้างมาก จนก่อให้เกิดความพยายามที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งทำให้เกิดการขาดการถ่วงดุลทางอำนาจขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ทั้ง 3 ฝ่าย โดยมี ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายตุลาการ เป็นสาเหตุทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ในการบริหารประเทศต่อรัฐบาล ด้วยการที่รัฐบาลใช้อำนาจรัฐแบบอภิสิทธิ์อำนาจนิยม (Authoritarianism) ผ่านระบบยุติธรรม เช่น ศาลและการบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ เพื่อควบคุมและจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่ม ผู้เห็นต่าง การใช้สื่อโซเชียลมีเดีย และสื่อต่าง ๆ ของรัฐบาลในทั้งด้านการสร้างภาพลักษณ์และความชอบธรรมให้แก่รัฐบาล กับโจมตีคุกคามผู้เห็นต่างหรือฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองกับตนเอง (ธัญฉณภัทร์ เจริญพานิช, 2565: 143) การที่ประชาชนเองไม่มีสิทธิ์ในการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นธรรม ด้วยการบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมประชาชนในทุก ๆ ด้าน เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชนทำให้เกิดการชุมนุมเรียกร้องความยุติธรรม อันเป็นชนวนเกิดปัญหาความวุ่นวายอย่างไม่มีจุดจบ สรุปว่า การเข้าแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทยบ่อยครั้งเป็นสาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้การพัฒนาประชาธิปไตยเป็นไปอย่างล่าช้าขาดการพัฒนา เป็นสาเหตุทำให้พรรคการเมือง การเลือกตั้ง และสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นสถาบันหลักของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยขาดความต่อเนื่อง ส่งผลทำให้รัฐบาลขาดเสถียรภาพทางการเมืองและทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นกับการเมืองการปกครอง

4. การบริหารราชการแผ่นดินแบบรัฐรวมศูนย์

การบริหารราชการแผ่นดินของไทยเป็นการบริหารงานแบบรวมศูนย์กลางของอำนาจในการสั่งการไว้ที่ส่วนกลางโดยเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นการบริหารแบบ “รัฐรวมศูนย์” ด้วยข้อกำหนดตามกรอบของรัฐธรรมนูญที่จะเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เกิดแบบแผนทางการบริหารงานบุคคลในภาครัฐที่จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบและวิธีการได้มาซึ่งตัวแทนหรือบุคลากรที่จะมาทำงานในสถาบันทางการเมืองการปกครอง มีอำนาจและหน้าที่ในทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ การบริหารในด้านต่าง ๆ โดยศูนย์กลางสามารถใช้อำนาจเพื่อการควบคุมสถาบันต่าง ๆ ที่อยู่นอกศูนย์กลางได้ และในทางกลับกันสถาบันที่อยู่นอกศูนย์กลางต่าง ๆ สามารถมีอิสระจากศูนย์กลางมากน้อยเพียงใด ด้วยเหตุนี้ ระดับของการจัดสรรแบ่งปันอำนาจภายในรัฐหนึ่ง ๆ จึงแตกต่างกันออกไป แต่ทั้งนี้สิ่งที่เหมือนกันก็คือ ไม่มีรัฐใดที่จะมีแต่เพียงสถาบันทางการเมืองในศูนย์กลางหรือชายขอบแต่เพียงอย่างเดียว หากต้องปรากฏทั้งสองสิ่งอยู่ควบคู่กันเสมอ นั้นย่อมหมายความว่า การรวมศูนย์อำนาจและการกระจายอำนาจเป็นสภาวะที่ปรากฏอยู่ร่วมกันเสมอในรัฐสมัยใหม่ทุกแห่ง (วสันต์ เหลืองประภัสร์, 2559: 19) ปัจจุบันการรวมศูนย์ทางอำนาจในการปกครองของรัฐไทยนั้น พิจารณาได้จากโครงสร้างในการบริหารราชการแผ่นดินที่ถือได้ว่าเป็นโครงสร้างของการบริหารงานภาครัฐแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะส่วนท้องถิ่นเองก็ยังคงถูกกำหนดให้อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลโดยมาจากส่วนกลางเป็นส่วนใหญ่ ย่อมทำให้เกิดปัญหาการเติบโตใหญ่ขยายตัวของกลุ่มธุรกิจ ไม่ว่าจะกลุ่มธุรกิจทางการค้า การเงิน อุตสาหกรรม รวมจนถึงในส่วนรัฐวิสาหกิจบางแห่ง ด้วยภายใต้การบริหารงานของราชการในรัฐรวมศูนย์ที่แสดงให้เห็นถึงการเอื้อประโยชน์ของรัฐรวมศูนย์ที่มีต่อการเติบโตของธุรกิจ ในการผูกขาดทางอำนาจการบริหารและการปกครองโดยกลไกรัฐที่เป็นระบบราชการก็ยังคงดำรงอยู่อย่างต่อเนื่อง มีการร่วมมือกันของกลุ่มการเมืองกับกลุ่มธุรกิจเป็นการร่วมมือในลักษณะอุปถัมภ์ (เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม, 2556: 55) นั้นหมายถึงนักธุรกิจเองเริ่มมองเห็นประโยชน์ทางการเมืองจากการใช้อำนาจทางการเมืองในการทำธุรกิจด้วยการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงมากกว่าโดยอ้อมด้วยการเข้าสู่พรรคการเมือง ซึ่งเริ่มต้นจากการเมืองท้องถิ่นและ

ก้าวไปสู่การเมืองส่วนกลางตามลำดับ เช่น นักการเมือง รัฐมนตรี เป็นต้น สรุปว่า รัฐธรรมนูญจะยังคงอยู่และยังคงมี ซึ่งรัฐเองต้องสร้างแนวทางหรือนโยบายที่ทำให้เกิดการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงและรวดเร็ว รัฐต้องจัดขนาดความสำคัญที่มองเห็นประโยชน์ในการบริหารให้อยู่ในระดับที่มีความสัมพันธ์แบบสมดุล อย่างเท่าเทียม ที่มีความสุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ ในการทำหน้าที่ของข้าราชการทุกระดับ เรียกได้ว่า “เข้าใจ เข้าถึง ทั่วถึง” มากยิ่งขึ้นกว่าทุกวันนี้

5. การทุจริตคอร์รัปชัน

ในสังคมไทยการทุจริตคอร์รัปชันเป็นประเพณีนิยมที่ได้ปฏิบัติกันมาตั้งแต่สมัยอดีตและยังคงมีอิทธิพล ส่งผลต่อความคิดรวมถึงการปฏิบัติของข้าราชการในปัจจุบันอยู่ค่อนข้างมาก ซึ่งพฤติกรรมการปฏิบัติของ ข้าราชการจึงไม่สอดคล้องกับแนวความคิดของการเป็นข้าราชการสมัยใหม่ การทุจริตคอร์รัปชันของข้าราชการ ด้วยความไม่รู้หรือด้วยความบริสุทธิ์ใจจึงยังคงปรากฏอยู่ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ การทุจริตคอร์รัปชันของ ข้าราชการจึงอยู่ที่ตัวข้าราชการ ด้วยปัญหาที่เกิดจากความคิด การไม่มีประสิทธิภาพของตัวระบบ และปัญหา ของตัวข้าราชการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของรายได้ สวัสดิการ จริยธรรมในการทำงาน ความคาดหวังและโอกาสใน ชีวิตของตัวข้าราชการ การบริหารราชการแผ่นดินเป็นสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของการเกิด การทุจริต คอร์รัปชันในวงราชการ อันนำไปสู่การสูญเสียเงินรายได้ของรัฐบาล ความไม่เสมอภาคในการให้บริการของ ข้าราชการแก่ผู้ติดต่อ ประชาชนผู้เสียภาษีไม่ได้รับบริการที่มีคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2561: 5-6) สรุปว่า ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เกิด ขึ้นมาเนิ่นนานจนกลายเป็นปัญหาที่ฝังรากลึกมีความสลับซับซ้อนและพบเกือบทุกกลุ่มสาขาอาชีพทั้งหน่วยงาน และองค์กรในภาครัฐและเอกชน การทุจริตคอร์รัปชันได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อแสวงหา ผลประโยชน์ส่วนตัว แม้ว่าประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่สังคมแห่งความทันสมัย มีระบบการบริหารราชการสมัยใหม่ มี การรณรงค์จากองค์กรของรัฐก็ตาม กลับกลายเป็นว่าการทุจริตคอร์รัปชันนั้นยังคงเป็นปัญหาที่นำไปสู่ความ ยากจนและเป็นอุปสรรคที่ขัดขวางการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริงของประเทศไทยมาโดยตลอด

6. พรรคการเมืองไทยที่ขาดความเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างแท้จริง

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดปัญหาในทางการเมืองที่ทำให้ประเทศไทยไม่ประสบความสำเร็จทางสถาบัน ทาง การเมืองเท่าที่ควร โดยเริ่มจากมีกลุ่มอิทธิพลที่ทำให้เกิดวิกฤตทางการเมืองนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน คือ ข้าราชการโดยเฉพาะทหาร นายทุน และนักการเมือง ที่เข้ามามีส่วนร่วมโดยมีการต่อสู้ชิงอำนาจกันเสมอมา ตามช่วงเวลาทางประวัติศาสตร์ในทางการเมืองไทย ปัจจุบันมีการจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ ๆ ขึ้นมา อย่างมาก เช่น พรรคภูมิใจไทย พรรคอนาคตใหม่ พรรคชาติพัฒนา พรรคพลังประชารัฐ ฯลฯ ประเทศไทยมีกฎหมายว่า ด้วยพรรคการเมือง อนุญาตให้ตั้งพรรคการเมืองได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย พรรคการเมืองก็ยังไม่มีความเป็น พรรคการเมืองที่ดี หากแต่เป็นเพียงกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่เกิดจากการรวมตัวกัน ของสมาชิกใน รัฐสภา เป็นฐานสนับสนุนทางการเมืองให้กับผู้นำทางการเมืองโดยสมาชิกของรัฐสภา ทั้งสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎรและสมาชิกวุฒิสภามักจะรวมตัวกันในแบบที่ว่า “มุ่งการเมือง” เพื่อต่อรองผลประโยชน์ของพรรค การเมือง (ไพรวลัย เคนพรม, 2560: 316) ซึ่งส่วนใหญ่จัดเป็นพรรคการเมืองของกลุ่มผลประโยชน์ที่อิงตัวผู้นำ พรรคเป็นหลัก ขาดความเป็นสถาบันทางการเมืองอย่างแท้จริง สรุปว่า สิ่งที่ปรากฏให้เห็นถึงความอ่อนแอของ พรรคการเมืองไทยเกิดจากบรรดาผู้ที่ร่วมกันจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นผู้ที่แสวงหาประโยชน์เป็นส่วนใหญ่ และ ใช้พรรคหรือสภาเป็นเครื่องมือหาผลประโยชน์ให้กับตนมากกว่าสนใจปรับปรุงพัฒนาพรรคการเมืองให้มีความ

เข้มแข็ง นักการเมืองที่รวมตัวกันเข้าเป็นพรรคหนึ่ง ๆ มักจะมีจุดประสงค์เพื่อสนับสนุนผู้นำการเมืองคนใดคนหนึ่ง เพื่อแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์บางอย่าง เช่น การย้าย ยุบ รวมพรรค เพื่อร่วมอุดมการณ์ทางการเมือง และร่วมกันจัดตั้งเป็นคณะรัฐบาล

7. การพัฒนาทางเศรษฐกิจของไทย

การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจกับการเมืองจากอดีตถึงปัจจุบัน บทบาททางการเมืองไทย มีส่วนสำคัญในการให้การสนับสนุนทางระบบเศรษฐกิจให้มีความเติบโต โดยอาศัยการกำหนดกฎหมาย ระเบียบ และนโยบาย เพื่อให้มีความเอื้ออำนวยต่อการค้าการลงทุนในประเทศ ที่สำคัญมีการสนับสนุนจากฝ่ายนายทุน และนักธุรกิจมาโดยตลอด จนกลายเป็นประชาธิปไตยแบบทุนนิยม การเมืองไทยจึงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดสรรอำนาจเพื่อมาจัดสรรเศรษฐกิจ โดยมีสมมติฐานว่าประเทศไทยมีความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจสูง โอกาสที่จะมี รักษา และพัฒนาระบอบประชาธิปไตย ก็จะมีมากยิ่งขึ้นเท่านั้น หมายถึงมีสหสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจกับการพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง (ณัฐพล บุญพิพัฒน, 2560: 88) การเมืองและเศรษฐกิจจึงมีความสำคัญทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกิดการเป็นพันธมิตรทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ และด้านการค้า อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ปัญหาทางเศรษฐกิจไทยยังคงขาดการพัฒนา เช่น ปัญหาการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกัน ปัญหาในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะปัญหาความชอบธรรมในการใช้อำนาจรัฐ และการบริหารจัดการของรัฐบาลแบบรวมศูนย์ ที่สื่อให้เห็นการเอื้อผลประโยชน์ให้แก่พวกพ้องและกองทัพ เช่น การจัดสรรงบประมาณปี 2563 ซึ่งมีความล่าช้าอย่างมาก รวมทั้งสัดส่วนของการจัดสรรงบประมาณที่อาจไม่สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของประชาชน และการพัฒนาประเทศ จนนำไปสู่การวิพากษ์วิจารณ์ประสิทธิภาพการทำงานของรัฐบาล (ธัญญภัทร์ เจริญพานิช, 2565: 141) สรุปว่า ประเทศไทยในปัจจุบันได้กลายเป็นประชาธิปไตยแบบทุนนิยม อันเนื่องมาจากบรรดากลุ่มธุรกิจและนักธุรกิจได้เข้ามามีบทบาททางการเมืองเพิ่มมากขึ้น ด้วยโอกาสและ ความได้เปรียบทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ เป็นการรักษาสถาบันและแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจทั้งในเชิงนโยบายและในทางที่มิชอบ ซึ่งมักมีการเรียกกกลุ่มธุรกิจและนักธุรกิจเหล่านี้ว่า “กลุ่มธุรกิจการเมือง” หรือ “นักธุรกิจการเมือง”

8. การขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมือง

สาเหตุหลักของการขาดคุณธรรมจริยธรรมทางการเมืองที่สำคัญมาจากการที่ผู้บริหารระดับสูง ของประเทศ ทั้งข้าราชการประจำและนักการเมือง รวมถึงผู้มีบทบาทมีอำนาจทางการเมือง ที่เข้ามาด้วยการทุ่มเทเงินทองอย่างมหาศาล เมื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของทางการเมืองแล้ว ย่อมต้องใช้อำนาจทางการเมือง เพื่อเป็นการถอนทุนและหาเงินจากงบประมาณ หรือโครงการต่าง ๆ ด้วยการกอบโกยเอาผลประโยชน์ในทางที่ไม่สุจริตในด้านต่าง ๆ เช่น โกงการเลือกตั้ง ความโลภและจำนวนเงินที่ขอกู้รัฐเพื่อทำโครงการต่าง ๆ ในท้องถิ่น การฉ้อราษฎร์บังหลวง การช่วยเหลือพวกพ้องให้ได้เลื่อนตำแหน่ง การช่วยให้พ้นจากความผิดหรือรับโทษ สถานเบาการแทรกแซงอำนาจหน้าที่ของข้าราชการ การใช้ทรัพย์สินทางราชการและงบประมาณของหน่วยงานราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตัว การบังคับให้ข้าราชการชั้นผู้น้อยกระทำผิดแทนตน การปรับหรือออกกฎหมายที่เอื้อประโยชน์แก่ตนเอง การรับสินบน การใส่ร้ายป้ายสีนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม นอกจากนี้ พระศิลาศักดิ์ สุเมโธ และคณะ (2565: 133) เห็นว่า การเป็นนักการเมืองที่ดี ประกอบไปด้วย (1) ชั้นที่อยู่ในเกณฑ์มีจริยธรรม ได้แก่ มีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ทำตามกรอบหน้าที่ของสังคม (2) ชั้นยุติธรรม ได้แก่ ไม่โกงชาติบ้านเมือง และ (3) ยึดอุดมคติมีมโนธรรม มีสำนึก เสียสละ ควบคุมคนเราไม่ให้ตกไปในทางต่ำ ทำทุกอย่างในระดับสากลโลก อาจ

กล่าวได้ว่า การขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมืองไทยเกิดจาก การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่นักการเมืองทุกคนต้องยึดถือปฏิบัติตามศีลธรรมที่ได้กำหนดไว้เพื่อควบคุมพฤติกรรมของ สมาชิกในสังคม จึงทำให้เกิดผลร้ายหรืออันตรายต่อสังคม การเมือง และประเทศชาติ หากเพราะมีสิ่งล่อลวงให้ ออยากมีอยากได้จนเกิดความลุ่มหลงในยศถาบรรดาศักดิ์เงินทอง ทำให้เกิดการขัดแย้งกันด้านผลประโยชน์ทั้ง ส่วนตนและส่วนรวม ซึ่งหากมีการละเมิดแล้วก็จะทำให้นักการเมืองถูกลงโทษตามกฎหมายนั่นเอง

จากการศึกษาผู้เขียนเห็นว่า วิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยทั้ง 8 ด้านที่กล่าวมาในข้างต้น ยังคงเป็นปัญหาในระดับโครงสร้างและขาดการแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมของผู้มีอำนาจ ทางการเมืองการปกครองทั้งในด้านนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ เช่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน การขาด คุณธรรมจริยธรรมของนักการเมือง การใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมเพื่อกลั่นแกล้งฝ่ายตรงข้าม การแก้ไขหรือ เพิ่มเติมกฎหมายเพื่อรองรับอำนาจที่เอื้อผลประโยชน์ให้กับพวกพ้อง กลุ่มทุนทางการเมือง ส่งผลทำลายต่อ ความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดี และทำให้เกิดวิกฤตศรัทธาต่อประชาชน นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ส่งผลกระทบในลักษณะการล้มแบบโดมิโน ได้แก่ สังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองในที่สุด สรุปเป็น แผนภาพได้ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 วิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน

สังเคราะห์โดย พระครูธรรมธร วรวัฑฒิ จิตตญาโณ (สุวรรณจู) (2566)

บทสรุป

จากการศึกษาถึงวิกฤตศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองการปกครองไทยในปัจจุบัน ทั้ง 8 ด้าน ล้วนแล้วแต่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครองไทย สำหรับประชาชนบางคนหรือบางกลุ่มก็อาจจะมีมุมมองและความคิดที่ให้ความสำคัญกับปัญหามากน้อยแตกต่างกันไป เช่น การแทรกแซงทางการเมืองของทหารไทย พรรคการเมืองไทยที่ขาดความเป็นสถาบันทางการเมือง และการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักการเมือง เป็นต้น ในการศึกษาครั้งนี้เห็นว่า การกอบกู้วิกฤตศรัทธา ของประชาชน ต้องอาศัยความร่วมมือของนักการเมือง รัฐบาล พรรคการเมือง องค์กรของรัฐ และประชาชน ในการสร้างศรัทธาและความชอบธรรมทางการเมืองการปกครองที่มีต่อระบอบประชาธิปไตย โดยเริ่มจากการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกระดับ การให้การศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมและค่านิยมประชาธิปไตยแก่ประชาชนตั้งแต่เด็ก เพื่อให้มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไปพร้อมกับการพัฒนาประเทศ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง นับเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2556). *กลุ่มเศรษฐกิจและกลุ่มการเมืองกับการสร้างฐานอำนาจทางเศรษฐกิจและฐานอำนาจทางการเมืองไทย*. พิมพ์ครั้งที่ 8. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์. (2545). สื่อมวลชนกับวิกฤตศรัทธาในพระพุทธศาสนา. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 28 (2), 47-78.
- จุฬาลักษณ์ พันธัง. (2560). ทางออกปัญหาการเมืองไทย ศาสตร์และศิลป์ที่ไม่มีสูตรสำเร็จในบริบทสังคมไทย. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6 (2), 691-704.
- ณัฐพล บุญยพิพัฒน์. (2560). ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของไทย (พ.ศ. 2475-ปัจจุบัน): ข้อสังเกตในเชิงทฤษฎี. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติด้านการบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล ครั้งที่ 5 “การบริหารกิจการสาธารณะยุคดิจิทัล: กฎหมาย ความเป็นธรรม และการกลับคืนสู่ประชาธิปไตย” วันที่ 1-2 พฤศจิกายน 2562 ณ วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่นมหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธัญญ์ณภัทร์ เจริญพานิช. (2565). *การเมืองไทยร่วมสมัย พ.ศ. 2540-2563 : พัฒนาการทางการเมือง ความขัดแย้งและประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตี เอียวศรีวงศ์. (2564). *วิกฤตศรัทธาของพุทธศาสนา*. ประชาไทยออนไลน์. Retrieved on 17 February 2023 from: <https://prachatai.com/journal/2021/01/91074>
- บุญทัน ดอกไธสง. (2552). *ประชาธิปไตยรากหญ้า*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ปัญญาชน.

- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. (2551). *กฎหมายรัฐธรรมนูญ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พระศิวะศักดิ์ สุเมโธ และคณะ. (2565). จริยธรรมนัการเมืองไทยในปัจจุบัน. *วารสารรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 2 (3), 130-138.
- เพิ่มศักดิ์ จะเรียมพันธ์. (2563). นักสอพลอประชาชนแห่งประชาธิปไตยเอเธนส์กับบทเรียนต่อประชาธิปไตยไทยร่วมสมัย. *วารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง บุรพา*, 8 (2), 22-47.
- ไพรวลัย เคนพรม. (2560). *หลักรัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสันต์ เหลืองประภัสร์. (2559). *การรวมศูนย์อำนาจและการกระจายอำนาจกับการบริหารราชการแผ่นดินไทย : การทบทวน แนวคิด ข้อถกเถียงและข้อพิจารณาเพื่อการปฏิรูป*. Retrieved on 17 February 2023 from: <https://kpi-lib.com/library/books/kpibook-21977/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *คู่มือหลักสูตรด้านทฤษฎีการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- สุริยะใส กตะศิลา. (2559). อุดมการณ์ทางการเมืองของมวลมหาประชาชนในวิกฤติประชาธิปไตย. *วารสารพัฒนาสังคม*, 18 (2), 103-125.
- อิทธิเดช พระเพ็ชร. (2561). ผ่านมาก็เพียงผ่านไป: รัฐธรรมนูญกับความหมายและความเสื่อมคลายในประวัติศาสตร์การเมืองไทย, พ.ศ.2475-2500. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 14 (2), 93-111.
- อุราชนก คงกล้า. (2561). ระบบอุปถัมภ์ในระบบราชการไทย: วาระแห่งชาติที่ต้องเร่งแก้ไข. ใน *การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 13 “วิถีนวัตกรรมไทยด้วยการพัฒนางานวิจัย”*. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- Bateman, S. & Pridgeon, K. (Eds.) (2020). *Oxford Advanced Learner' dictionary of current English* (10th ed.). Oxford, United Kingdom: Oxford University Press.

